



ที่ว่าการอำเภอเทพสถิต

ถนนสุนทรารามณ์ ชย ๓๖๑๓๐

ที่ ขย ๐๐๒๓.๑๔/๑๖๓๖

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก

อ้างถึง หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก ที่ ขย ๗๒๗๐๗ (กิจการสภา)/๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก จำนวน ๑ เล่ม

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก ได้ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลักได้ให้ความเห็นชอบในคราวประชุมสภา สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากนายอำเภอเทพสถิต นั้น

อำเภอเทพสถิต ขอเรียนว่า นายอำเภอเทพสถิตพิจารณาแล้ว เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงนาม และส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้จัดส่งสำเนาข้อบัญญัติดังกล่าวให้อำเภอจำนวน ๑ เล่ม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิทย์ นามมหานวล)

นายอำเภอเทพสถิต

(นางสาวอ่อนจันทร์ เคนเหลื่อม)

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ รักษาราชการแทน

หัวหน้าสำนักปลัด อบต./

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก

เรียน นายก อบต.นายางกลัก
- เพื่อโปรดทราบ/พิจารณา
- เห็นการชี้แจง
๑. สำนักปลัด
๒. กองคลัง
๓. กองการศึกษาศึกษา
๔. กองสาธารณสุข
๕. อื่นๆ.....

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร. ๐ ๔๔๘๕ ๕๐๖๖

- กรม  
- สำนักปลัด อบต.  
- สำนักส่งเสริม  
- นายบุญภักดิ์ คำโค

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนายางกลัก



(ร่าง)

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาयाงหลัก  
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลนาयाงหลัก  
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ



(ร่าง)

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาช่างหลัก  
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

---

องค์การบริหารส่วนตำบลนาช่างหลัก  
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ  
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาขาม  
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

หลักการ

รัฐบาลมีนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเร่งรัดการควบคุมมลพิษจากน้ำเสีย ซึ่งให้ความสำคัญ กับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือนและชุมชน และเพื่อเป็นการช่วยลด ปริมาณน้ำเสียและเป็นการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้น โดยการจัดการระบบน้ำเสียในอาคารและ ครัวเรือนเป็นการแก้ไขปัญหาค้นทางและเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาคุณภาพของน้ำ ประกอบ กับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ เป็นหน่วยงานหลักในการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย และกรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่นแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียในอาคารและครัวเรือน เพื่อบังคับใช้กับผู้ที่จะปลูกสร้างอาคารกำหนดให้มีการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร เพื่อบังคับใช้กับอาคารที่ปลูกสร้างใหม่และอาคารสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ ข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยเฉพาะอาคารปลูกสร้างที่มีการระบายน้ำทิ้งลง หรือไหลไปสู่แหล่งน้ำภายใน ตำบล เพื่อป้องกันและแก้ไขคุณภาพน้ำ

เหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลนาขาม จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาขาม เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗ และบังคับใช้ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลนาขามต่อไป

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ  
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก  
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

หลักการ

รัฐบาลมีนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเร่งรัดการควบคุมมลพิษจากน้ำเสีย ซึ่งให้ความสำคัญ กับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือนและชุมชน และเพื่อเป็นการช่วยลด ปริมาณน้ำเสียและเป็นการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้น โดยการจัดการระบบน้ำเสียในอาคารและ ครัวเรือนเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นทางและเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาคุณภาพของน้ำ ประกอบ กับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ เป็นหน่วยงานหลักในการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย และกรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่นแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียในอาคารและครัวเรือน เพื่อบังคับใช้กับผู้ที่จะปลูกสร้างอาคารกำหนดให้มีการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร เพื่อบังคับใช้กับอาคารที่ปลูกสร้างใหม่และอาคารสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ ข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยเฉพาะอาคารปลูกสร้างที่มีการระบายน้ำทิ้งลง หรือไหลไปสู่แหล่งน้ำภายใน ตำบล เพื่อป้องกันและแก้ไขคุณภาพน้ำ

เหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗ และบังคับใช้ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลนาายางหลักต่อไป

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก  
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยเป็นการสมควรตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก ว่าด้วยการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ (๒) และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ (๓) และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ องค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก และนายอำเภอเทพสถิต จึงตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า "ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๗"

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง แพ ร้านค้า ร้านอาหาร คลังสินค้า โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลาด โรงแรม สำนักงาน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้

"บ่อดักไขมัน" หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกจับพวกน้ำมันและไขมันออกจากน้ำซึ่งผ่านการใช้แล้ว

"การระบายน้ำ" หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสาดน้ำ หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

"แหล่งระบายน้ำ" หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลำกระโดง ลำราง คู คลอง แม่น้ำ ทะเล แหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำเป็นของเอกชนซึ่งมีทางเชื่อมต่อหรือไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติได้

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนตำบลนาายางหลัก

"เจ้าพนักงานสาธารณสุข" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง

ข้อ ๕ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น และการปล่อยต้องไม่เดือดร้อนบ้านข้างเคียง

ข้อ ๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๕ ติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันสำหรับอาคารนั้นให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารใดอยู่ระหว่างการปลูกสร้างใหม่ ในวันที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันตามข้อบัญญัติเช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามข้อ ๕ ทำการดูแลรักษา เก็บ ขน น้ำมันหรือไขมัน ในบ่อดักไขมันไปกำจัด และซ่อมแซมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติ อยู่เสมอ

ข้อ ๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจอาคารและบริเวณที่ตั้งอาคารในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่ แหล่งระบายน้ำ ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ไปกำจัดและซ่อมแซม บำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ทั้งนี้รวมถึงการเปลี่ยนบ่อดักไขมันใหม่

ข้อ ๙ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการ ปฏิบัติตามข้อ ๘ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๘ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท และเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดให้เสียค่าปรับอีกไม่เกิน วันละสองร้อยบาทนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่กำหนดให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันนั้นเป็นต้นไปจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๑ โทษปรับตาม ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการปฏิบัติ ตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๑๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการพิจารณาข่มขืนการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของอาคารและพื้นที่บางแห่ง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อ คุณภาพน้ำในแหล่งระบายน้ำประกอบด้วย

ข้อ ๑๔ ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลนายงกลักรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการเป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายวุฒิไกร ผิวขาว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนายงกลัก

เห็นชอบ

(นายวรวิทย์ นามมหานวล)

นายอำเภอเทพสถิต

# ภาคผนวก



## แนวทางปฏิบัติของอาคารปลูกสร้างอยู่เดิม

.....

๑. จัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากอาคารบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่น เมื่อมีการระบายน้ำเสียจากแหล่งน้ำหลายแห่งมารวมกันในแหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งอื่น อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมโดยรวม หากไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด จึงสมควรที่ประชาชนทุกคนจะต้องร่วมมือกันติดตั้งบ่อดักไขมันในอาคารบ้านเรือน เพื่อดักจับไขมันและน้ำมันทุกประเภทก่อนจะระบายลงสู่แหล่งระบายน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เพราะไขมันและน้ำมันเป็นต้นเหตุของสารอินทรีย์ที่ทำให้เกิดน้ำเสีย

๒. สร้างแรงจูงใจในการติดตั้งบ่อดักไขมัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศนียบัตรครัวเรือนดีเด่น ให้กับผู้ติดตั้งบ่อดักไขมัน เป็นต้น

๓. สืบหาข้อมูลและขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารบ้านเรือนที่มีความประสงค์จะติดตั้งบ่อดักไขมัน

## แนวทางปฏิบัติของอาคารปลูกสร้างใหม่

๑. เมื่อข้อบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ให้ประชาชนสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น
๒. พิจารณาออกประกาศกำหนดคุณลักษณะบ่อดักไขมันเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติฉบับนี้
๓. จัดหาแบบบ่อดักไขมันและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมัน (เอกสารแนบ)
๔. กำหนดให้ผู้ยื่นเรื่องขออนุญาตปลูกสร้างอาคารที่เข้าเกณฑ์ตามข้อบัญญัตินี้ จะต้องมียุทธศาสตร์บ่อดักไขมันในแบบแปลนขออนุญาตก่อสร้างอาคาร
๕. กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตั้งบ่อดักไขมัน รวมถึงการดูแลรักษา เก็บ ขน น้ำมันและไขมันออกจากบ่อไปกำจัด ตลอดจนเปลี่ยนบ่อดักไขมันใหม่ให้มีสภาพที่ใช้งานได้
๖. ออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการสำรวจตรวจสอบอาคาร เพื่อสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองติดตั้งบ่อดักไขมันให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้
๗. กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมีเหตุจำเป็นอันสมควรที่ไม่สามารถติดตั้งบ่อดักไขมันได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำชี้แนะ/ให้คำปรึกษา/ให้การช่วยเหลือ ในการติดตั้งบ่อดักไขมันให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

## ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อตกไขมัน

บ่อตกไขมันสามารถก่อสร้างได้หลายแบบ เช่น

๑. บ่อตกไขมันติดตั้งในแบบวงขอบซีเมนต์
๒. บ่อตกไขมันแบบสร้างในที่
๓. บ่อตกไขมันอย่างง่าย
๔. บ่อตกไขมันสำเร็จรูป

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพพื้นที่ ๆ จะทำการก่อสร้าง

### วิธีการก่อสร้างบ่อตกไขมัน

#### ๑. บ่อตกไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

##### ๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์เปอร์ตแลนด์

๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด

๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด  $\varnothing$  ๙ มม.

๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในท้องตลาดมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐ - ๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด  $\varnothing$  ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า ท่อน้ำออก ขนาด  $\varnothing$  ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๓-๒๒๓๒)

##### ๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

๑.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาท่อน้ำเข้า บ่อตกไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปประมาณ ๕๐ ซม. โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินก้นหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบ ก้นหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด  $\varnothing$  ๔-๘ นิ้ว ยาว ๓.๐ - ๖.๐ ม. แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมา ประมาณ ๒.๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด  $\varnothing$  ๙ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม. (ตามรูปแบบ)

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๖ : ๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีตห่อหุ้มเสาเข็ม ประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๑.๒.๔ นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปฯ มาวางที่คอนกรีตก้นหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งวงขอบซีเมนต์เป็นแบบปิดกันก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าขอบวงซีเมนต์ฯ ธรรมดาเมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวปูนทรายที่ก้นวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ แล้วยาแนวรอยต่อ ตามรูปแบบโดยอัตราผสมปูนทรายยาแนวปูน : ทราย เท่ากัน ๑ : ๑ พร้อมทั้งเจาะต่อท่อระบายน้ำตามรูปแบบกลบฝังดิน โดยรอบบ่อให้แน่นแล้วปิดฝาปูนท้องตลาด

๑.๒.๕ การต่อน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหาร หรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่น ๆ ที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของท่อ ต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อดักด้วยท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่าโดยให้ต่อน้ำที่ออกจากบ่อดักไขมัน ไม่ลงแหล่งน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้มีกระบายออกจากตัวบ่อดักไขมันได้ดี

## ๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

### ๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์เปอร์แลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง  $\varnothing$  ๙ มม.

๒.๑.๔ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อ ขนาด  $\varnothing$  ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า ท่อน้ำออกขนาด  $\varnothing$  ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก.๑๗-๒๕๓๒)

### ๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน สภาพพื้นที่เมื่อขุดได้ระดับแล้วดูว่าดินก้นหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ให้ทำการใส่ทรายหยาบก้นหลุมบดอัดแน่นความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่นความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ ซม..

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด  $\varnothing$  ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้ม หัวเสาเข็มพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนา ป้องกันการไม่ให้ไม้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่ว จึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้างและให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศเพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓ - ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่ามีรอยร้าวหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่น ๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำเพื่อให้มีกระบายน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

## รายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้ง และช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัวโดยตัวบ่อแบ่งได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกัน ในส่วนที่ ๓ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหารตะแกรงนี้ สามารถแยกออกมาได้ เพื่อให้ซากเศษอาหารทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดแผ่นกันเข้าสู่ส่วนที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่ดักไขมัน คือ จะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อได้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถดักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป รูปแบบบ่อดักไขมันมี ๔ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมกับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก โดยประยุกต์ใช้วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อดักไขมันได้ การติดตั้งฝังไว้บนพื้นดินหรือใต้ดินและเก็บกักน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

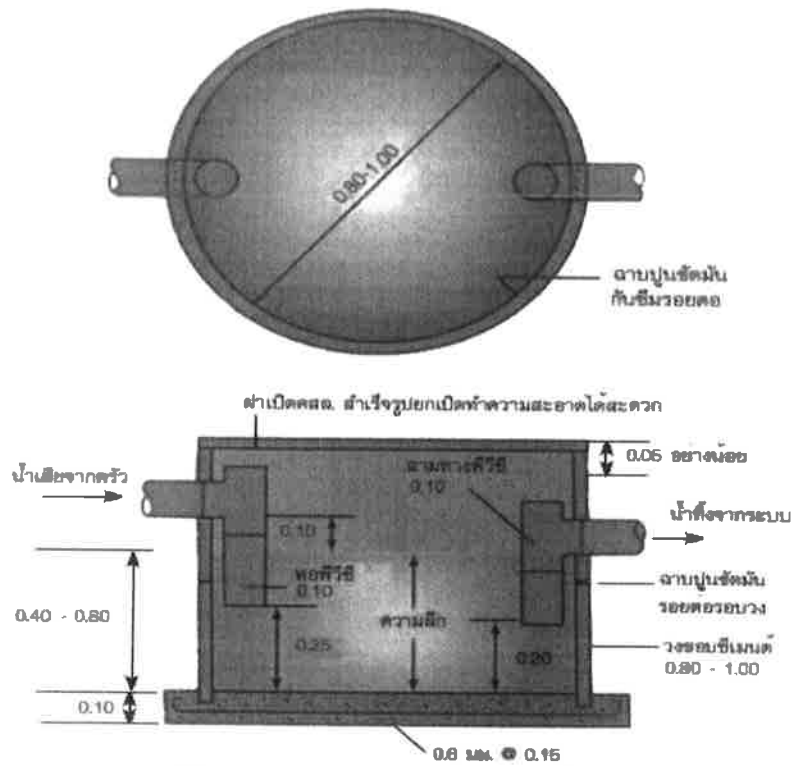
๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ตลาด โรงแรม เป็นต้น การติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่และสถานกักเก็บน้ำเสียอย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

๓. บ่อดักไขมันอย่างง่าย เป็นถังดักไขมันแบบภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประดิษฐ์ใช้ตัวเองในครัวเรือนโดยใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น ตัวอย่างถังดักไขมันอย่างง่าย ได้แก่ ถังดักไขมันแบบนำถังมาประยุกต์ใช้เป็นถังดักไขมันอย่างง่ายและประหยัดใช้กับบ้านเรือน

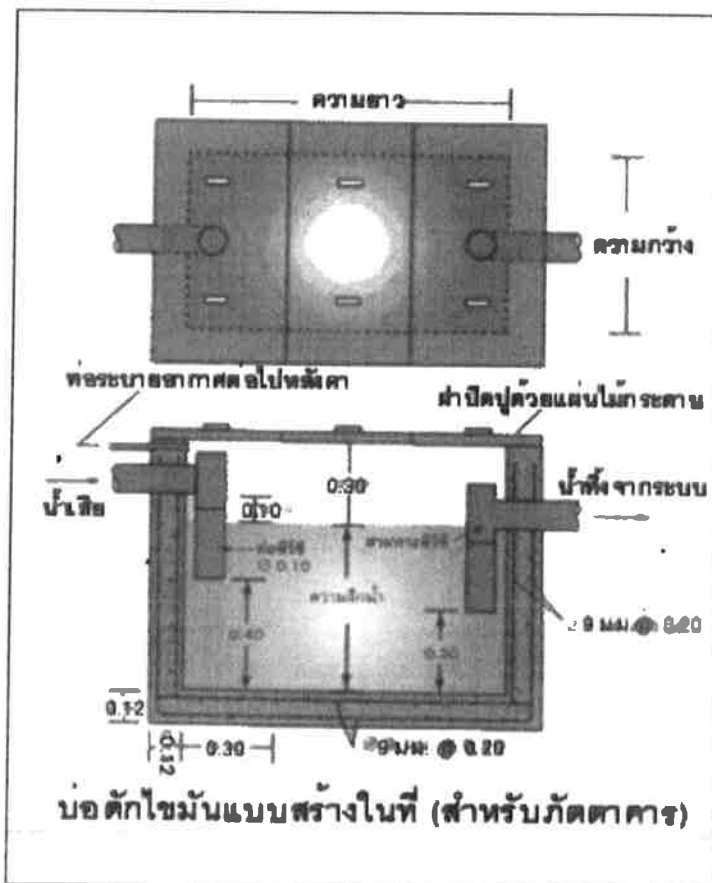
๔. บ่อดักไขมันแบบสำเร็จ เป็นถังทำจากไฟเบอร์กลาส มีน้ำหนักเบาสะดวกในการเคลื่อนย้ายและติดตั้งมากกว่าแบบสร้างเอง เนื่องจากตัวถังมีอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมใช้งานเรียบร้อยแล้ว เพียงแค่ทำการติดตั้งเข้ากับท่อน้ำทิ้งจากตัวบ้านก็สามารถใช้งานได้ทันที

### การใช้งานและการดูแลรักษา

๑. ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อดักไขมัน
๒. ต้องไม่ทิ้งของหรือแทงผลึกให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อดักไขมัน
๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
๔. ต้องหมั่นโกยขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ
๕. ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อดักไขมัน
๖. ต้องหมั่นตักน้ำไขมันออกจากบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะปิดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอยเพื่อให้รถขยะนำไปกำจัดต่อไป
๗. หมั่นตรวจดูที่ระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตามข้อ ๖ ถึ้นมากกว่าเดิม



ปอดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับที่อยู่อาศัย



บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ (สำหรับภัตตาคาร)

บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่พักสำหรับอาคารขนาดใหญ่

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย				
จำนวน คน	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่านศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
๕	๐.๑๗	๐.๘	๐.๔๐	๑
๕ - ๑๐	๐.๓๔	๐.๘	๐.๗๐	๑
๑๐ - ๑๕	๐.๕๑	๑.๐	๐.๗๐	๑
๑๕ - ๒๐	๐.๖๘	๑.๒	๐.๖๐	๑
๒๐ - ๒๕	๐.๘๕	๑.๒	๐.๘๐	๑
๒๕ - ๓๐	๑.๐๒	๑.๐	๐.๗๐	๒
๓๐ - ๓๕	๑.๑๙	๑.๐	๐.๘๐	๒
๓๕ - ๔๐	๑.๓๖	๑.๒	๐.๖๐	๒
๔๕ - ๕๕	๑.๕๓	๑.๒	๐.๗๐	๒
๕๕ - ๕๐	๑.๗๐	๑.๒	๐.๘๐	๒

**หมายเหตุ :** ความสูงของวงขอบซีเมนต์ทั่วไปประมาณ ๐.๓๓ ม. ดังนั้นถ้าหากความลึกน้ำ = ๐.๔๐ ม. จึงต้อง  
ซ้อนกันอย่างน้อยสองวง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสูงของระดับฝาบ่อด้วย

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย				
จำนวน คน	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่านศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
๑๐	๐.๑๙	๐.๔๐	๐.๕๐	๑.๐๐
๑๐ - ๒๕	๐.๔๗	๐.๖๐	๐.๖๐	๑.๓๐
๒๕ - ๕๐	๐.๙๔	๐.๗๕	๐.๘๐	๑.๖๐
๕๐ - ๗๕	๑.๔๑	๐.๗๕	๑.๐๐	๒.๐๐
๗๕ - ๑๐๐	๑.๘๘	๐.๘๐	๑.๑๐	๒.๒๐
๑๐๐ - ๑๒๕	๒.๓๕	๐.๘๕	๑.๒๐	๒.๔๐
๑๒๕ - ๑๕๐	๒.๘๒	๐.๙๐	๑.๒๐	๒.๖๐
๑๕๐ - ๑๗๕	๓.๒๙	๑.๐๐	๑.๓๐	๒.๖๐
๑๗๕ - ๒๐๐	๓.๗๖	๑.๐๐	๑.๓๕	๒.๘๐

**หมายเหตุ :** ในกรณีที่ต้องการสร้างด้วยวงขอบซีเมนต์ ให้เทียบใช้กับปริมาตรบ่อของวงขอบขนาดต่าง ๆ  
ตามตารางข้างบน สำหรับอาคารขนาดใหญ่ต้องเพิ่มจำนวนบ่อให้ได้ปริมาตรรวมเท่ากับปริมาตรบ่อที่ต้องการ

ที่มา : ตามมาตรฐานบ่อดักไขมันของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม